

Systém podpory nadání

**se dá nastavit na každé škole
a prospěje všem**

Proč hned systém?

Protože pomůže i neidentifikovaným nadaným

ASOCIACE
FREELANCERŮ
VE ŠKOLSTVÍ

PODPORA NADANÝCH PROSPĚJE VŠEM

Spokojenost • Spolupráce • Smysluplnost

AFREŠ ... Synapse ...

- **nastavování systémů podpory nadání na školách**
 - resp. **provázení** škol při nastavování systému nadání na školách
- výcvik **Mentor škol - konzultant vyvážené inkluze**
- kurz **Školní koordinátor podpory nadání**
- vzdělávání **Lektor systematického úvodu do problematiky nadání**
- **advokační projekt NADar** k prosazování tématu nadání a systémových změn
- vzdělávací akce (na míru) s tematikou nadání
- prezentace a propagace tématu nadání a vyvážené inkluze
- spolupráce s MAPy, KÚ - IDZ, šk. odb. apod.
- letní školy, kulaté stoly a další různorodé akce

NAŠE PRINCIPY

VYVÁŽENÁ INKLUZE

vyvažuje

- podporu dětí s oslabením & podporu dětí s nadáním
- rozumový rozvoj & osobnostně-sociální rozvoj
- přiměřenost zátěže učitelů & uspokojení potřeb žáků
- kompenzaci slabých stránek & rozvoj silných stránek

modely

- Finský diferenciační model
- Systém vytahovaných studijních skupin
- Izraelský model projektové výuky
- Talentový model s mentoringem
- Modely využívající paralelních tříd
- Akceleračně-decelerační model

respektuje

- potřeby celého spektra žáků
- možnosti učitelů
- možnosti školy
- roli rodičů v rámci vzdělávání

opírá se o

- aktuální poznatky z pedagogiky a neuropsychologie
- platný legislativní rámec v ČR a reálné možnosti škol v rámci systému
- strategické cíle vzdělávací politiky
- zahraniční zkušenosti a příklady dobré praxe ze škol v ČR

Zásadní je úhel pohledu

Dívejme se na **všechny děti a žáky** ve výuce jako na **potenciálně nadané**.

K tomu, aby výuka více **stimulovala jejich nadání, není zapotřebí souhlas** nikoho dalšího, dokonce ani žáků samotných. Není potřeba žádné razítko.

Jen o nich začít **přemýšlet jako o potenciálně nadaných**, nic víc.

Téma, vize, koncepce, DVPP

Vytvořme z podpory nadání **téma**, o kterém se ve škole často mluví.

Učiňme z práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky **jednu z hlavních priorit** každodenní pedagogické práce učitelů.

Zařadme identifikaci a podporu nadaných jako **téma vzdělávání celého pedagogického sboru**.

Kdo je pro nás nadaný?

Připomínejme si a uvědomujme si mnohost lidských **nadání** a **talentů**, jejich různorodost a pestrost typů lidské inteligence.

Připomínejme si fakt, že každý člověk má **potenciál** v něčem užitečném vyniknout.

Věnujme pozornost tomu, že nadání může být **kombinováno s potřebou podpory v jiné oblasti**, např. v důsledku specifické poruchy.

Nominace, identifikace, diagnostika

Diagnostika je důležitá a užitečná, ovšem její absence nesmí omezovat víru v potenciál žáků.

Vytvářejme ve třídě **obohacené prostředí**.

Pro identifikaci využijeme **potenciál třídnické práce**, vzdělávacích aktivit **mimo běžné učebny** (školní výlet, výuka venku apod.) a obecně v **prostředí, které umožňuje zviditelnit schopnosti a dovednosti nad rámec konkrétní vzdělávací oblasti**.

Podpora, porozumění, respekt

Pomáhejme svým žákům, aby lépe **porozuměli sami sobě**, podporujme při výuce jejich **sebepoznání a sebepojetí**.

Např. společně s nimi oslavujeme jejich **úspěchy**

a pokroky nebo se společně s nimi radujeme **z různosti a pestrosti**, kterou do života třídy jejich různá nadání přináší.

Stimulaci nadání žáků realizujeme v každé hodině, a ne až po diagnostice nadání.

Podpora, spolupráce nejen s rodiči

Budme užitečným **podporovatelem** nadaného žáka, i když obor žákova nadání není naším zaměřením.

Propojujme nadané žáky **s lidmi z oboru**, kteří jim pomohou růst dále.

Komunikujme více o nadání dětí a žáků **s jejich rodiči**, rozptylujme jejich obavy a nejistoty.

System, koordinace

Přistupujme ke vzdělávání nadaných ve škole **systematicky** - od společného plánování až k pravidelnému vyhodnocování průběhu této péče.

Podpořme školní systém, vedení i celý pedagogický sbor pověřením vhodného pedagogického pracovníka **koordinací péče o nadané.**

Sdílení, reflexe, aktualizace

Sdílejme své zkušenosti, **plánujme a realizujme** společně aktivity pro stimulaci a podporu nadání a společně je **reflektujme**.

Rozvíjejme tak své nadání podporovat nadané žáky.

Aktualizujme svůj postoj k nadaným žákům tím, že si nimi budeme pracovat a nechávat se jimi **obohacovat**.

Zásadní je úhel pohledu

V neposlední řadě **nečekejme**, až budou ve škole **optimální podmínky**, až se dostatečně všichni vzdělají nebo až bude někdo systémově školy podporovat.

Pokud budeme pouze **čekat, až se nadání projeví, nemusíme se dočkat vůbec.**

Nadání v tematické zprávě ČŠI

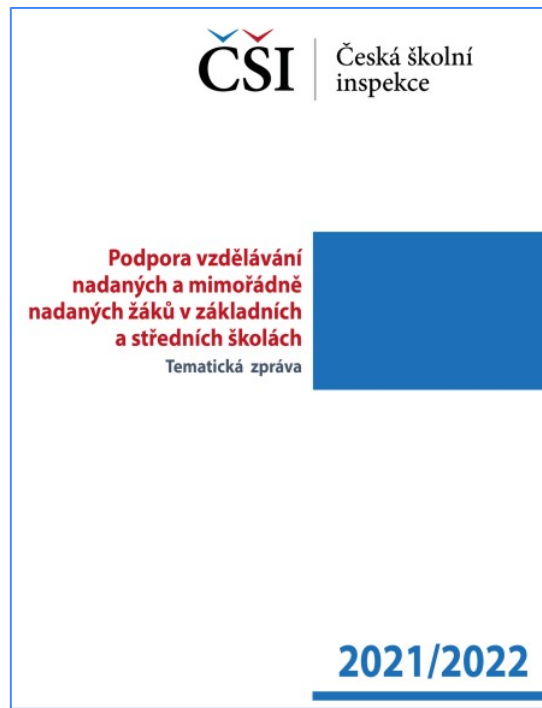
Podpora vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v základních a středních školách

- Doporučení pro školy

- -> str. 38

- PŘÍLOHA: Jak začít podporovat nadané žáky v základní a střední škole hned a bez podmínek

- -> str. 42

MINIMALISTICKÁ PODOBA / JAK ZAČÍT

5 snadných kroků k podpoře nadání na vaší škole:

- Získat **podporu vedení** školy a **jmenovat koordinátora** podpory nadání a přihlásit se **do krajské sítě PN** (např. www.zapojmevsechny.cz).
- Nabídnout **učitelům** seminář k PN (**DVPP**) a vytvořit **interní akční skupinu** podporující nadání.
- Založit **seznam**, kam učitelé píší **nominované žáky**, jakým způsobem se žáci projevují a jakým způsobem je podporují.
- Zjistit jestli mají nadaní žáci, kde se scházet – pokud nemají kde, tak **založit studijní skupinu, kroužek nebo klub nadaných dětí**.
- Založit **klidovou zónu** (dostupnou alespoň o přestávce, ideálně okamžitě při přetížení).

Oblasti systémů podpory nadání (vstupní) analýza 8 os

1. Postoj, hodnoty a vize
2. Identifikace nadaných dětí a jejich potřeb
3. Péče o pedagogický sbor
4. Koordinace podpory nadání
5. Péče a podpora z pozice UČITELE (co může sám učitel)
6. Co nabízí naše škola nadaným dětem?
7. Spolupráce (nejen) s rodiči
8. Práce s vysokou citlivostí

Nástroje nastavování systémů PN

- Nástroje pro analýzu a sbírání dat o škole a pro tvorbu SPN:
 - analýza dokumentů a webových stránek školy,
 - dotazník pro učitele, rodiče, žáky,
 - rozhovor se školním týmem a prohlídka školy,
 - analýza 8 os, školístek
 - náslechy v hodinách
 - rozhovory s (nejen) nadanými žáky
 - prvky systému podpory nadání a modely vyvážené inkluze

Nastavování systémů podpory nadání

- **Koncepce** podpory nadání na škole
 - **systém** podpory nadání
 - **kroky změny**
- **Co dál?** (není součástí)
 - školení sborovny „na míru“
 - následná péče
 - proškolení školního koordinátora podpory nadání

Jak pracujeme?

- nic nenutíme
- individuální přístup
- stavíme na tom, co škola zná a používá
- jsme průvodci, většinou si na vše škola přijde sama
- tempo a intenzitu si volí škola sama
- preferujeme přístup od zavádění systému k podpoře jednotlivce,
 - ale je možný i obrácený postup
- identifikaci poradnou lze využít, ale není nutná

Nastavování systémů podpory nadání

- Jedná se o **mentorské vedení/provázení** školy při nastavování systému podpory nadání.
- **2-3 členný tým mentorů** AFREŠ navštíví školu **3-5 -krát**.
- **Školu zastupuje cca 4-členný tým** ve složení: vedení školy, zástupci ŠPP a pedagogů (“nadšenec” do nadání).
- Během návštěv stále probíhá **diskuze a střádání podnětů** pro následnou tvorbu plánu.
- **Škola dostane zprávu a doporučení** z každé návštěvy.
- Proces trvá **2 – 10 měsíců**.

Mentor škol – konzultant vyvážené inkluze

PRÁCE S LIDMI

Psychologie, psycho-sociální aspekty

Naslouchání, komunikace, vyjednávání

Kladení vhodných otázek

Kompetence **MENTORA / KOUČE**

VYVÁŽENÁ INKLUZE

Zlepšení pro všechny skrze pomoc extrémům (+ péči o silné stránky)

Vyváženost vůči učitelům - nikdy ne více práce za cenu vyhoření!

Kompetence **KOORDINÁTORA PN**

ŠKOLSTVÍ

Řízení školy (legislativa a realita)

Pomoc s didaktickým zvládnutím

Pomoc s papírováním

Kompetence **UČITELE a ŘEDITELE**

SYSTÉMOVÝ A PROCESNÍ POHLED

Nastavení uspokojivého fungování celé školy (ne jen PO pro jedno dítě)

Řízení efektivity a kvality

Kompetence **FIREMNÍHO
KONZULTANTA**

Mentor škol – konzultant vyvážené inkluze

- **44 hodinový výcvik**
 - 10 hod. online (1 hod. synchronně, 3x3 hod. asynchronně)
 - 24 hod. prezenčně (3 dny většinou za sebou)
 - 10 hod. stáže (2x5 hod. účast při práci mentorů na škole)
- **Výcvik je zakončený řešitelským rozhovorem a zkouškou**

Mentor škol – konzultant vyvážené inkluze

▪ **MOŽNOSTI PROŠKOLENÉHO MENTORA**

- **spolupracuje s AFREŠ** a pracuje v mentorských týmech
- praktikuje mentorskou činnost **individuálně (bez značky Synapse)**
- **nepraktikuje**, ale je v souladu ve své profesi

▪ **PODPORA PŘI SPOLUPRÁCI**

- aktuální verze nástrojů
- manuál mentora, metodiky
- možnost účastnit se nastavování SPN nad rámec povinných stáží
- supervize, intervize, sdílení zkušeností ze škol
- možnost finančního ohodnocení

System podpory nadání v regionu (kraj, okres, orp, map, idz, mas, ...)

- výcvik mentorů...
- nastavení SPN vzorku škol (stáže pro budoucí mentory)
- kurz pro ŠKPN
- vzdělávací programy na míru dle požadavků
- kulaté stoly, workshopy
- ...

Shrnutí v myšlenkách a otázkách

- Založen na efektivitě systémových opatření oproti individuálním opatřením
 - Pomůže i neidentifikovaným nadaným
 - Snižuje potřebu nálepek a diagnóz
 - Programová regulace zátěže žáků i učitelů
 - Efekt se projeví až za několik let
 - Systém postavený na principech vyvážené inkluze
-

Shrnutí v myšlenkách a otázkách

DŮLEŽITÉ OTÁZKY

- Kdo jsou pro nás nadaní žáci?
 - A jak je identifikujeme? I ty nevýkonové.
 - Jak definovat cílovou skupinu našeho systému podpory nadání?
 - Jakých projevů a znaků nadaných si všímáme?
 - Co dělat, když si jich někdo všimne?
 - Jaké potřeby mají tito nadaní žáci?
 - Jak pracujeme na jejich uspokojení?
-

Shrnutí v myšlenkách a otázkách

RYCHLE / HNED

- Viz *“5 snadných kroků k podpoře nadání na vaší škole”*

POMALU / NESPĚCHÁME

- Povídání o méně známých souvislostech nadání.
 - Získávání konzervativních kolegů na “svou stranu”
 - Plošné zavádění novinek a změn.
 - Vyhodnocení systému a následná péče.
-

Shrnutí v myšlenkách a otázkách

KDO?

- Sestavte si školní tým podpory nadání (3-6 osob)
 - vedení školy
 - členové ŠPP
 - učitel z 1. st., 2. st., předmětové komise
 - nadšenci
 - MŠ, ŠD, AP
- Školní koordinátor podpory nadání
 - jmenovaný, s náplní práce, se specializovaným kurzem
 - pokládá základy systému, ale nestojí to jenom na

Shrnutí v myšlenkách a otázkách

KONCEPCE / KROKY ZMĚNY

- Kde jsme teď? ... současný stav
- Kde chceme být? Kdy? ... vize, cíle
- Jaké kroky změny probíhají nebo plánujeme? ... akční plán
- Máme připravenou zásobárnu dalších kroků změny?
- Kdo je za které úkoly / kroky zodpovědný?
- Stojí / padá systém na jednom člověku?

Pozvánky

MENTOR ŠKOL – KONZULTANT VYVÁŽENÉ INKL

- 20. - 22. 8. 2025, Hradec Králové
 - <https://forms.gle/8yjMPeCrQVXDeK6n8>

ŠKOLNÍ KOORDINÁTOR PODPORY NADÁNÍ

- 14. - 16. dubna 2025, Teplice, PPP ÚK (určeno ZEJMÉNA pro STŘEDNÍ školy)
 - <https://forms.gle/NbcNWF8LWWTTtCCv5>
- říjen 2025, Olomouc
- listopad/prosinec 2025, České Budějovice

DĚKUJI ZA POZORNOST

+420 733 127 257

josef.rousar@afres.cz

